

Lajihunajiin tutustuminen?

SML:n kevätpäivät 2026
Anneli Salonen ja Virpi Aaltonen

Kuvat: Tarja Ollikka, Virpi Aaltonen ja Anneli Salonen

Mitä lajihunaja on?

- Lajihunajat ovat erikoishunajia, joita mehiläiset keräävät yhden kasvilajin kukinnoista tai tietynlaiselta kasvupaikalta.
- Keski-Euroopassa pitkä kasvukausi mahdollistaa eri kasveista kerättävän sadon korjaamisen erikseen. Siellä lajihunajien tuotanto on merkittävä osa hunajamarkkinoita.
- Suomen lyhyessä kesässä lajihunajien kerääminen vaatii erityisiä järjestelyjä ja paljon kasvien ja mehiläisten tuntemusta.
- Joitakin lajihunajia saadaan joka vuosi, joidenkin satoa saadaan vain sellaisina kesinä, jolloin sääolosuhteet ovat suosiolliset.

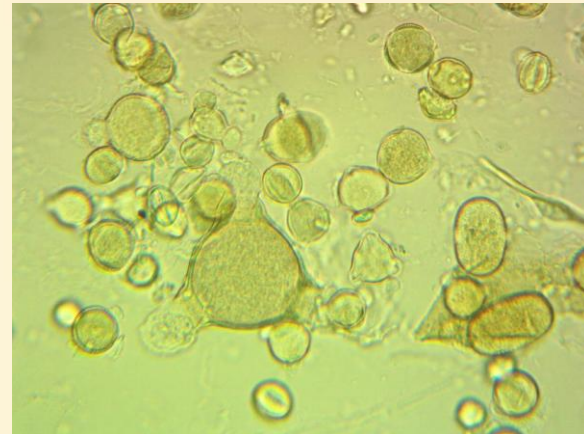
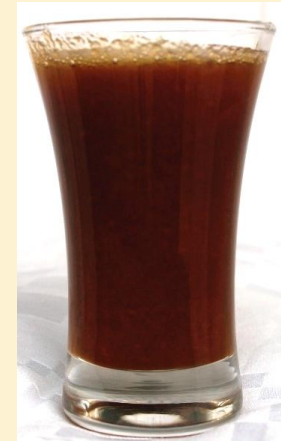
Miksi lajihunajia halutaan tunnistaa?

- Lajihunajat ovat erikoisen/erilaisen makuisia ja tuoksuisia ja monesti halutaan selvittää, mistä kukista hunaja on peräisin
- Lajihunajat ovat usein kalliimpia, siksi kuluttajaa ei saa johtaa harhaan.
- Lajihunajan pitää olla sitä mitä luvataan

Miten lajihunajia pystytään tunnistamaan?

- aistinvarainen tunnistaminen
- fysikaalis-kemialliset analyysit
- siitepölyanalyysit

Suomessa kerättäviä lajihunajia

Lajihunajaoppaassa esitelty 18 eri lajihunajaa

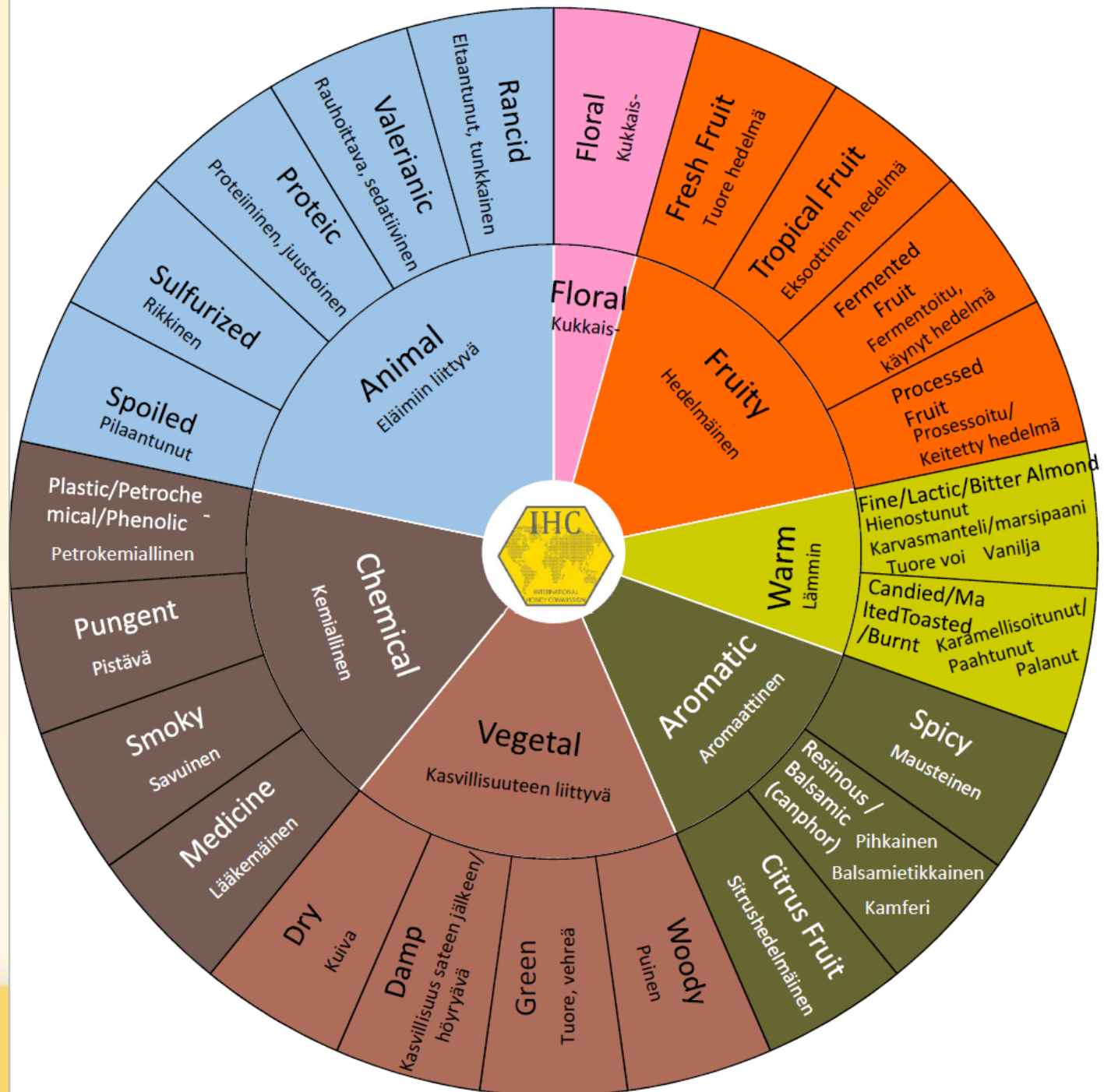
Lajihunaja	Keruu aika	Lajihunaja	Keruu aika
Paju		Korianteri	
Voikukka		Kumina	
Lehmus		Maitohorsma	
Alkukesän hunaja		Apila	
Suolta kerätty		Mesikät	
Vadelma		Hunajakukka	
Puolukka		Tattari	
Pensasmustikka		Kanerva	
Rypsi		Mesikaste	

Muistettavaa

- Lajihunajien tuottaminen on aina määrätietoista toimintaa, jossa täytyy tuntea lajihunajien keräämismenetelmä ja eri lajihunajien maut
- Jos ei ole varma lajihunajasta, niin sen voi aina nimetä myös keruupaikan kasvillisuuden tai erityispiirteen mukaan.

Hunaja maist- elun maku- pyörä

SML
Suomen Mehiläishoitajain Liitto

Kiitos mielenkiinnosta!

Ota yhteyttä:
Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry
Anneli Salonen
anneli.salonen@hunaja.net

Voikukkahunaja

Alkuperäkasvin tieteellinen nimi: *Taraxacum spp*, voikukka, maskros

Voikukkia esiintyy Suomessa useita satoja lajeja ja alalajeja. Ne kaikki ovat mehiläisen ravintokasveja.

Kasvin kuvaus

Monivuotinen, vahvajuurinen 10 - 40 cm korkea ruohovartinen kasvi. Kukkii koko kesän, pääkukinta touko-kesäkuussa. Voikukka kasvaa jouto- ja viljelymailla, piholla ja niityillä. Se on pajun ohella kevään merkittävin ravintokasvi mehiläisille, jotka saavat siitä sekä siitepölyä että mettä.

Lajihunajan kuvaus

Aistinvaraiset ominaisuudet:

Ulkonäkö: Kirkkaan keltainen

Tuoksu : Pesissä tuoksu märälle villalle, voimakas tuoksu, joskus puolukkainen

Maku: Erikoinen, mutta miellyttävä, lakritsimainen, jälkimaku pitkä

Fysikaaliset ominaisuudet:

Kiteytyy erittäin nopeasti hyvin pienillä kiteillä. Kiteytyneenä voimaväriäinen.
Joskus voi olla karkeakiteistä.

Tietoja näytteestä

- Näyte tullut Suomen paras hunaja (SPH) kilpailuun
- "Keltainen kuin auringonsäteet"

menti.com
4834 8066

Horsmahunaja

Alkuperäkasvin tieteellinen nimi: *Epilobium angustifolium* L., maitohorsma, mjölkört

Kasvin kuvaus

Maitohorsma on yleinen 50 - 150 cm korkea monivuotinen kasvi. Se kasvaa monenlaisilla kasvupaikoilla koko maassa. Se on pioneerikasvi, joka valloittaa nopeasti vapaat kasvupaikat, minkä takia se on yleinen palo- ja hakkuuaukeilla ja tien varsilla. Maitohorsman violetinpunaiset kukat tuottavat runsaasti mettä suotuisissa sääoloissa heinäkuun alkupuolelta elokuun alkuun.

Lajihunajan kuvaus

Aistinvaraiset ominaisuudet:

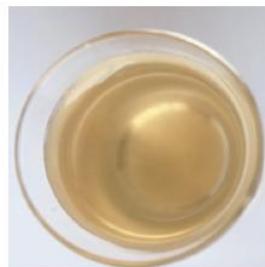
Ulkonäkö: Väritön, vedenkirkas

Tuoksu : Kuiva heinä, kukkainen, hedelmäinen, vanilja, karamelli

Maku: Makea, kukkainen, hedelmäinen, persikka, ruskea sokeri, greippi, marsipaani

Fysikaaliset ominaisuudet:

Puhdas horsmahunaja kiteytyy erittäin hitaasti suuriksi kiteiksi. On esimerkkejä horsmahunajasta, joka on säilynyt kiteytymättömänä jopa kolme vuotta.

Tietoja näytteestä

- Näyte tullut SPH kilpailuun
- Pohjoisesta
- Sähkönjohtokyky 0,15
- QSI piti tuoksua ja aromia heikosti hunajalle tyypillisinä

menti.com
4834 8066

Lehmushunaja

Alkuperäkasvin tieteellinen nimi: *Tilia spp.*, lehmus, lind

Kasvin kuvaus

Lehmushunajaa saadaan Suomessa lähinnä kaupungeissa. Lehmuksen kukinta ajoittuu etelässä heinäkuun puoliväliin. Hyvä medentuotto edellyttää sateista alkukesää ja kosteita, lämpimiä öitä, mutta sen runsaus vaihtelee vuosittain huomattavasti. Lehmushunajan ominaismaku on peräisin lehmuskukkien tymoliöljystä. Pienikin määrä lehmushunajaa maistuu selvästi monikukkahunajassa.

Lajihunajan kuvaus

Aistinvaraiset ominaisuudet:

Ulkonäkö: Läpinäkyvä/samentunut vaaleankeltainen, joskus hiukan vihertävä

Tuoksu : Timjamin tai mintun tuoksu

Maku: Voimakas, helposti tunnistettava mintun tai timjamin tapainen maku, joka tuntuu myös ”viileänä” jälkimakuna

Fysikaaliset ominaisuudet:

Tahmeaa, puhdas lehmushunaja kiteytyy hitaasti pienikiteiseksi.

Tietoja näytteestä

- Näyte tullut SPH kilpailuun lehmushunajana
- Pääkaupunkiseudulta
- Selkeä lehmushunajan maku

menti.com
4834 8066

Tattarihunaja

Alkuperäkasvin tieteellinen nimi: *Fagopyrum esculentum* Moench, tattari, bovete

Kasvin kuvaus

Tattaria viljellään Suomessa. Se on hallanarka kasvi. Tattarihunajaa saadaan kerättyä tattariviljelmien välittömässä läheisyydessä olevilta mehiläistarhoilta. Tattari kukkii pitkään heinäkuun lopulta syyskuun alkuun.

Lajihunajan kuvaus

Aistinvaraiset ominaisuudet:

Ulkonäkö: Punertavaa, tumman ruskeaa, ruskeaa, purppuranpunainen tai musta

Tuoksu : Voimakas, maanläheinen, rukiinen, paahnut sokeri, maltainen

Maku: Voimakas, aromikas, maltainen, kahvimainen, suklainen, karvas, paahteinen

Fysikaaliset ominaisuudet:

Toffeemaista, kiteytyy hitaasti

Tietoja näytteestä

- Näyte tullut SPH kilpailuun tattarihunajana
- Keski-Suomesta
- Selkeä tattarihunajan tuoksu ja maku

menti.com
4834 8066